

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 51/2011-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. februára 2011 predbežne prerokoval sťažnosť RNDr. Ing. M. M. a Ing. M. M., obaja bytom B, zastúpených JUDr. Z. B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základným právom na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia podľa čl. 16 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základným právom na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základným právom vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základným právom na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základným právom na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základným právom na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a právom na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obdo 7/2010 z 22. júla 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť RNDr. Ing. M. M. a Ing. M. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. novembra 2010 doručená sťažnosť RNDr. Ing. M. M. a Ing. M. M., obaja bytom B. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených JUDr. Z. B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy, základným právom na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia podľa čl. 16 ods. 1 ústavy, základným právom na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy, základným právom vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základným právom na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1 ústavy, základným právom na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy, základným právom na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a právom na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Obdo 7/2010 z 22. júla 2010.

Sťažovatelia v sťažnosti okrem iného uviedli:

«1) Sťažovatelia sú v zmysle výpisu z listu vlastníctva číslo 8160, k. ú. S., vlastníkom priestorov nachádzajúcich sa v bytovom dome na Z. ulici číslo..., súp. č. 7327, vchod Z., konkrétne bytu číslo... na 3. p. a garáži číslo 055 na 1. p. uvedeného bytového domu...

2) Správca konkurznej podstaty spoločnosti Z., akciová spoločnosť „v konkurze“ zapísal uvedený majetok sťažovateľov do súpisu konkurznej (oddelenej) podstaty, ako vyplýva z výpisu z Obchodného vestníka č. 238B/2008, ako bol zverejnený dňa 10. 12. 2008, a to s poznámkou v prospech sťažovateľov, zapísanou v zmysle § 78 ods. 1 zákona o

konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o konkurze“) ...

3) Sťažovatelia na základe uvedeného po doručení výzvy na podanie vylučovacej žaloby podali na Okresný súd v Banskej Bystrici podaním zo dňa 02. 03. 2009 žalobný návrh voči osobe správcu konkurznej podstaty spoločnosti Z., akciová spoločnosť „v konkurze“ v zmysle § 78 zákona o konkurze, na základe ktorého žiadali, aby konkurzný súd vylúčil vyššie uvedený majetok (byt + garážové státie) zo súpisu konkurznej (oddelenej) podstaty spoločnosti Z., akciová spoločnosť „v konkurze“. Uvedené konanie sa vedie na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 16 Cbi 3/2009...

4) V rámci uvedeného konania sa sťažovatelia v rámci podania zo dňa 07. 05. 2009, odoslaným súdu dňa 12. 05. 2009, domáhali prerušenia konania vedeného na Okresnom súde v Banskej Bystrici, sp. zn. 16 Cbi 3/2009, v zmysle § 109 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), z dôvodu, že na Okresnom súde Bratislava I (pod sp. zn. 8 C/14/2007) prebieha konanie, v rámci ktorého sa riešia všetky otázky aj čo i len teoreticky relevantné pre rozhodnutie Okresného súdu v Banskej Bystrici vo veci vylúčenia majetku sťažovateľov zo súpisu podstaty, t. j.:

(i) otázka, či existuje alebo neexistuje záložné právo zabezpečeného veriteľa (zapísané na liste vlastníctva číslo 8160, k. ú. S., podľa V-2485/2002, zo dňa 27. 11. 2002), na základe ktorého je majetok sťažovateľov zapísaný v zmysle § 69 zákona o konkurze v oddelenej podstate a

(ii) otázka, či sťažovatelia sú vlastníkmí vyššie uvedeného do súpisu zapísaného majetku (aj keď sťažovatelia zastávajú právny názor, že otázka, či sú vlastníkmí uvedeného majetku je pre rozhodnutie vo veci vylúčenia majetku z oddelenej podstaty irelevantná, nakoľko zápis do súpisu oddelenej podstaty môže v zmysle § 69 zákona o konkurze odôvodňovať výlučne platne zriadené záložné právo)...

5) Dňa 08. 06. 2009 rozhodol Okresný súd v Banskej Bystrici rozsudkom, číslo konania 16 Cbi/3/2009-303, identifikačné číslo: 6109203462 tak, že zamietol jednak žalobný návrh sťažovateľov vo veci samej ako aj návrh sťažovateľov na prerušenie konania...

6) V dôsledku odvolania sťažovateľov zo dňa 23. 06. 2009 Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením zo dňa 02. 12. 2009, č. k. 25 CoKR/47/2009, IČS: 6109203462,

napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v časti, v ktorej žalobu zamietol, zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a v časti, v ktorej súd prvého stupňa zamietol návrh na prerušenie konania zmenil tak, že konanie na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 16 Cbi/3/2009 prerušil do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 8 C/14/2007...

7) Voči uvedenému rozhodnutiu Krajského súdu v Banskej Bystrici v časti, v ktorej Krajský súd zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa o prerušení konania tak, že konanie prerušil, podal žalovaný JUDr. M. B., správca konkurznej podstaty spoločnosti Z., akciová spoločnosť „v konkurze“, dovolanie datované dňom 01. 02. 2010, a to z dôvodu ním tvrdenej inej vady konania a nesprávneho právneho posúdenia veci Krajským súdom v Banskej Bystrici. Sťažovatelia sa k predmetnému dovolaniu vyjadrili písomnou formou podaním zo dňa 02. 03. 2010, ktoré podanie bolo doručené Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky ako súdu dovolaciemu osobne dňa 03. 03. 2010...

8) Uznesením zo dňa 22. 07. 2010, sp. zn. 5 Obdo 7/2010, voči ktorému smeruje táto sťažnosť sťažovateľov, Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd zmenil uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 02. 12. 2009, č. k. 25 CoKR 47/2009 v napadnutej časti tak, že rozsudok Okresného súdu v Banskej Bystrici zo dňa 08. 06. 2009, č. k. 16 Cbi/3/2009-303, v časti ktorej bol zamietnutý návrh sťažovateľov na prerušenie konania, potvrdil...

- Porušené právo sťažovateľov na súdnu ochranu a právo na spravodlivý súdny proces...

Najvyšší súd SR sa pri svojom odôvodnení vôbec nevyjadril k žiadnemu (!) z argumentov uvedených vo vyjadrení sťažovateľov k dovolaniu zo dňa 02. 03. 2010...

Sťažovateľom je zrejmé, že nie je potrebné rekapitulovať celý obsah vyjadrení účastníkov konania v súdnom rozhodnutí. Konajúci súd by sa však, aj v zmysle doterajšej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, mal vyjadriť aspoň k podstatným skutočnostiam, ktoré boli uvedené vo vyjadrení sťažovateľov, pokiaľ nesúhlasí s ich právnym názorom, alebo minimálne uviesť, že ich nepovažuje za relevantné...

... odôvodnenie Najvyššieho súdu SR je však (odhliadnuc na tomto mieste od skutočnosti, že celkom ignoruje argumenty sťažovateľov) celé extrémne neurčité z dôvodu,

že vo svojej podstate sa vôbec nevyjadruje k otázke, prečo nie je namieste excindačné konanie prerušiť...

Nie je však jasné stanovisko NS SR k jadrú celého problému rozhodujúceho pre posúdenie veci (samozrejme za predpokladu ak odhliadneme od všetkých ďalších argumentov sťažovateľov uvedených v dovolaní, na ktoré NS SR nereagoval vôbec) a to, že na OS BA I sa riešia v osobitnom konaní otázky, ktoré môžu mať vplyv na rozhodnutie v excindačnom konaní vo veci samej... a ktoré sú navyše v rámci excindačného konania na Okresnom súde v Banskej Bystrici posudzované len prejudiciálne, a nie meritórne...

V nadväznosti na túto skutočnosť potom vôbec nie je zrejmé, z akého dôvodu je v záujme účastníkov konania, t. j. aj sťažovateľov (čo je vyjadrené slovami NS SR „Je preto v záujme účastníkov konania...“), rozhodnúť okamžite (slovami Najvyššieho súdu SR „bez zbytočných prieťahov“) a nečakať na rozhodnutie OS BA I pokiaľ sťažovatelia vo vyjadrení k dovolaniu jasne uviedli a argumentovali, že v prípade pokiaľ v dôsledku prípadného neúspechu v excindačnom spore príde k speňaženiu ich majetku pred ukončením súdneho sporu na OS BA I, nebude už možné, aby sa stali jeho vlastníckmi ani v prípade následného úspechu na OS BA I, nakoľko v takom prípade nebude možné postihnúť osobu vydražiteľa... čím dochádza k porušeniu princípov a zásad, na ktorých je občianske súdne konanie postavené (§ 1 a § 2 OSP). ...

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že už len v dôsledku absolútne nedostatočného odôvodnenia a absencie akéhokoľvek vysporiadania s právnou argumentáciou sťažovateľov uvedenej vo vyjadrení k dovolaniu zo dňa 02. 03. 2010, je nevyhnutné považovať predmetné rozhodnutie za arbitrárne a teda protiústavné. ...

Tu uvedené skutočnosti sú pritom o to závažnejšie, že – ako uvádzame aj ďalej – v predmetnom prípade je predmetom sporu samotný najzákladnejší majetok sťažovateľov (byt) bez ktorého by nemohli splňať svoje najzákladnejšie potreby, nakoľko ide o majetok, ktorý sa nedotýka len ochrany ich vlastníctva (článok 20 ods. 1 Ústavy), ale je v ich prípade súčasne ich obydlím a priestorom ich súkromného života, čo je bytostne spojené s ich najzákladnejšími ústavnými právami (resp. právami, ktoré sú postavené na najvyššie miesto v hierarchii základných práv a slobôd), uvedenými v článku 16 ods. 1, článku 19 ods. 2 a článku 21 ods. 1 Ústavy. ...

- Nerovnaký prístup k účastníkom dovolacieho konania

Odôvodnenie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pozostáva zo šiestich strán, pričom na prvých dvoch stranách odôvodnenia NS SR rekapituluje rozhodnutia Okresného súdu a Krajského súdu v Banskej Bystrici. Následne na dvoch stranách rekapituluje NS SR 14-stranové dovolanie žalovaného, kým 19-stranové vyjadrenie sťažovateľov k dovolaniu je zhrnuté necelej „polstrane“, presne na ôsmich riadkoch...

- Porušenie princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia a princípu právnej istoty

V nadväznosti na vyššie uvedené je pochybnosť sťažovateľov o protiústavnosti rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a spravodlivom súdnom procese o to dôvodnejšia, že ich právnej zástupkyňi bolo dňa 21. 06. 2010 doručené rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1 Obdo 13/2010, zo dňa 02. 06. 2010... V predmetnom konaní však Najvyšší súd Slovenskej republiky... dovolanie zamietol, a to z dôvodu, že „odôvodnenie uznesenia týkajúceho sa prerušenia konania jeho vhodnosťou je v súlade so zákonom“. To znamená, v právne a skutkovo totožnej situácii rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky prakticky v tom istom čase diametrálne odlišne... Aj z uvedeného vyplýva, že rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 Obdo/7/2010, zo dňa 22. 07. 2010, je protiústavné a odporuje aj článku 12 ods. 1 Ústavy a článku 47 ods. 2 a 3 Ústavy, všetky v spojitosti s článkom 46 ods. 1 Ústavy...

V nadväznosti na uvedené je zároveň nevyhnutné uviesť, že predmetné konanie je spojené s bytostnými záujmami a potrebami sťažovateľov, nakoľko predmetom sporu je aj ochrana ich bytu, ktorý slúži na vykonávanie všetkých jej osobných i súkromných potrieb. Z uvedeného dôvodu je jednoznačné, že v dôsledku arbitrárneho postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dochádza nielen k poškodeniu práva sťažovateľov na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces, či k poškodeniu práva v zmysle článku 12 ods. 1 a článku 47 ods. 2 a 3 Ústavy, ale v spojitosti s týmito právami aj k poškodeniu existenčných práv uvedených v článku 21 ods. 1 Ústavy, v článku 16 ods. 1 Ústavy a článku 19 ods. 2 Ústavy.»

Na základe uvedených skutočností sťažovateľa žiadali, aby ústavný súd prijal ich sťažnosť na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil:

„1. Základné práva Ing. RNDr. M. M., Ing. M. M., obaja bytom B.,

a. podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

b. podľa článku 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa článku 47 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky, všetky v spojení s článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a

c. podľa článku 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, článku 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa článkov 21 ods. 1, 16 ods. 1 a 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, všetky v spojení s článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a s článkom 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 Obdo 7/2010, zo dňa 22. 07. 2010, porušené boli.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obdo 7/2010, zo dňa 22. 07. 2010 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby v nej znovu konal a rozhodol.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť Ing. RNDr. M. M., a Ing. M. e M., obaja bytom B., trovy právneho zastúpenia v sume 1.465,08 € (slovom: tisícštyristošesťdesiatpäť eur a osem centov) (v zmysle priloženého vyčíslenia) na účet ich právnej zástupkyne JUDr. Z. B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

V zmysle § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažovatelia žiadali ústavný súd, aby rozhodol o dočasnom opatrení, pričom svoj návrh predostreli v tomto znení:

«Okresnému súdu v Banskej Bystrici a Krajskému súdu v Banskej Bystrici sa ukladá, aby v právnej veci Ing. RNDr. M. M... a Ing. M. M... ako navrhovateľov, proti JUDr. M. B... správcovi konkurznej podstaty spoločnosti Z., akciová spoločnosť „v konkurze“... ako odporcov, vedenej na Okresnom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 16 Cbi/3/2009, až do právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o sťažnosti Ing. RNDr. M. M... a Ing. M. M... podanej proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 Obdo 7/2010, zo dňa 22. 07. 2010, vo veci dočasne nekonali.»

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh (v danom prípade sťažnosť) predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

Podstatu námietok sťažovateľov možno zhrnúť do týchto bodov:

1. Sťažovatelia namietali porušenie zásad spravodlivého procesu, a tým porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Obdo 7/2010 z 22. júla 2010 z dôvodu, že toto rozhodnutie považovali za arbitrárne, protiústavné a nedostatočne odôvodnené. Podľa ich názoru najvyšší súd v namietanom rozhodnutí vôbec nereagoval na žiaden z ich argumentov obsiahnutých vo vyjadrení k dovolaniu správcu úpadcu Z., a. s., „v konkurze“, L. (ďalej len „žalovaný“ a „dovolateľ“), zároveň im z tohto rozhodnutia nebolo zrejmé, z akého dôvodu nebolo potrebné prerušiť konanie vedené na Okresnom súde Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 16 Cbi 3/2009 do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 8 C 14/2007. Sťažovatelia taktiež tvrdili, že rozhodnutie najvyššieho súdu je nezrozumiteľné aj z toho dôvodu, že im nebolo jasné, na základe čoho je potrebné v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 16 Cbi 3/2009 urýchlene rozhodnúť.

2. Sťažovatelia namietali aj porušenie čl. 12 ods. 1 ústavy a základného práva na právnu pomoc a rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy v spojení s ich základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. V tomto smere vyslovili názor, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa najvyšší súd venoval podstate rozsudku okresného súdu vyhláseného 8. júna 2009 vo veci sp. zn. 16 Cbi 3/2009, uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 25 Co KR 47/2009 z 2. decembra 2009, argumentom dovolateľa, ako aj vlastným právnym záverom a úvahám, ale podľa ich úsudku ich vyjadreniu k dovolaniu dovolateľa poskytol najvyšší súd len nepatrný priestor. Okrem toho sťažovatelia predložili aj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo 13/2010 z 2. júna 2010, ktorým podľa nich najvyšší súd v obdobnej veci iných účastníkov konania rozhodol odlišným spôsobom.

3. Sťažovatelia predostreli aj námietky o porušení ich základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 21 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu z dôvodu, že v tejto právnej veci ide o byt s príslušenstvom, s ktorým spájajú svoje majetkové práva a ktorý pre nich znamená životný priestor spojený s rodinným a súkromným životom.

V súvislosti s námietkami sťažovateľov ústavný súd zistil, že okresný súd rozsudkom č. k. 16 Cbi 3/2009-303 z 8. júna 2009 zamietol ich žalobu proti žalovanému o vylúčenie bytu s príslušenstvom nachádzajúceho sa na Z. v B. zo súpisu majetku oddelenej podstaty zabezpečeného veriteľa I., a. s., B. Okresný súd zároveň zamietol návrh sťažovateľov na prerušenie tohto konania do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 8 C 14/2007 z dôvodu, že otázka vyriešenia (ne)platnosti zmluvy o zriadení záložného práva nemá žiaden vplyv na platnosť dohody z 10. októbra 2006, od ktorej sťažovateľa odvodzovali svoje vlastnícke právo k bytu a príslušenstvu, a tým aj opodstatnenosť jeho vylúčenia z oddelenej podstaty.

O odvolaní sťažovateľov rozhodol krajský súd uznesením č. k. 25 Co KR 47/2009-502 z 2. decembra 2009 tak, že napadnutý rozsudok okresného súdu vo veci samej zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, pričom napadnutý výrok, ktorým bol zamietnutý návrh sťažovateľov na prerušenie konania, zmenil tak, že konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 16 Cbi 3/2009 prerušil do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 8 C 14/2007.

Proti uzneseniu krajského súdu podal dovolanie žalovaný – dovolateľ – čo do výroku, ktorým odvolací súd zmenil prvostupňové rozhodnutie týkajúce sa prerušenia konania.

Dovolateľ v dovolaní tvrdil, že vzhľadom na to, že uznesenie o prerušení konania je uznesením o vedení konania, a preto v zmysle § 202 ods. 3 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) proti nemu nie je odvolanie prípustné, krajský súd mal odvolanie sťažovateľov odmietnuť ako neprípustné. Okrem toho dovolateľ tvrdil, že na prerušenie konania nebol dôvod, pretože otázka záložného práva v konaní na Okresnom súde Bratislava I je nezávislá od vyriešenia právnej otázky, ktorá je predmetom konania na okresnom súde pod sp. zn. 16 Cbi 3/2009. Dovolateľ zároveň poukázal na vplyv prerušenia tohto (excindačného) konania na jeho rýchlosť a hospodárnosť, ako aj na konkurzné konanie ako také.

K dovolaniu dovolateľa (žalovaného) sa sťažovatelia vyjadrili prostredníctvom svojho právneho zástupcu podaním doručeným najvyššiemu súdu 3. marca 2010. Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zhrnul argumenty sťažovateľov takto:

„Žalobcovia sa písomne vyjadrili k dovolaniu žalovaného a navrhli, aby dovolací súd dovolanie žalovaného posúdil ako nedôvodné.

Žalobcovia sú názoru, že v zmysle § 202 ods. 3 písm. o) O. s. p. je jednoznačné, že odvolanie proti rozhodnutiu, ktorým prvostupňový súd zamietol návrh na prerušenie konania v zmysle § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p. je prípustné, konanie teda netrpelo inou vadou, ktorá by mala mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

S poukazom na fakultatívnu možnosť súdu prerušiť konanie v zmysle § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p. nemôže ísť o nesprávne právne posúdenie veci zo strany odvolacieho súdu.“

O dovolaní žalovaného rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Obdo 7/2010 z 22. júla 2010 tak, že zmenil uznesenie krajského súdu v časti, ktorou bol zmenený rozsudok okresného súdu č. k. 16 Cbi 3/2009-303 z 8. júna 2009 týkajúci sa prerušenia konania, a to tak, že prvostupňový rozsudok v časti, ktorou bol zamietnutý návrh sťažovateľov na prerušenie konania, potvrdil.

V relevantnej časti odôvodnenia svojho rozhodnutia najvyšší súd konštatoval:

„Dovolateľ - žalovaný vo svojom dovolaní namietal, že rozsudok súdu prvého stupňa v časti, ktorou bol návrh žalobcov na prerušenie konania zamietnutý, patrí k tým rozhodnutiam prvostupňového súdu, proti ktorým je vylúčené odvolanie v zmysle ust. § 202 ods. 3 písm. a) O. s. p. t. j. takéto rozhodnutie je rozhodnutím, ktorým sa upravuje vedenie konania.

Dovolací súd k tejto námietke neprihliadol, keďže ju považoval za nedôvodnú.

Rozhodnutie o prerušení konania podľa ust. § 129 ods. 2 písm. c) O. s. p. nie je rozhodnutím, ktorým sa upravuje vedenie konania a preto je voči takému rozhodnutiu odvolanie prípustné.

Prvostupňový súd preto postupoval správne, keď poučil účastníkov konania o možnosti podať odvolanie, rovnako správne postupoval odvolací súd správne, keď o odvolaní rozhodol.

Pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet (§ 109 ods. 2 písm. c) O. s. p.)

Z vyššie citovaného ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p., teda vyplýva, že súd nemusí obligatórne prerušiť konanie na návrh účastníka konania, môže tak však urobiť, ak po zvážení okolností dospeje k názoru, že konkrétne prebiehajúce konanie je konaním, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu. Teda rozhodnutie súdu závisí od konkrétnych okolností sporu, pričom je potrebné, aby súd prihliadol aj na štádium, v akom sa konanie nachádza, ako aj zvážil, či predmetný právny vzťah týkajúci sa účastníkov konania si nemôže prejudiciálne sám vyriešiť.

Žalobcovia navrhli prerušiť konanie vedené na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 16 Cbi/3/2009 do právoplatného skončenia veci vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 8 C 14/2007.

Žalobcovia vystupujú v konaní na Okresnom súde Bratislava I vedenom pod sp. zn. 8 C/14/2007 ako žalobcovia v 8) a 9) a žalobou žiadajú, aby Okresný súd Bratislava I určil neexistenciu záložného práva, ako aj že žalobcovia sú vlastníkami nehnuteľností zapísaných na LV č. 8160 vedenom S., S., k. ú. S., nachádzajúcich sa v bytovom dome Z. so súp. č. 7327, stojacom na pare. č. 835/47, 835/51 a 835/53.

Ako vyplýva zo súpisu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 16 Cbi/3/2009 si žalobcovia po zistení, že majetok, ktorý je predmetom sporu, bol zapísaný do konkurznej podstaty, uplatnili svoj nárok vylučovacou žalobou voči žalovanému. Žalovaný neuznal právo, na základe ktorého si žalobcovia uplatňujú vylúčenie majetku zo súpisu. Ochrana skutočného vlastníka spornej veci je zabezpečená vylučovacou žalobou. Žalobu na vylúčenie majetku zo súpisu podstaty (excindačnú žalobu) je treba odlišovať od žaloby na vydanie takéhoto majetku. Výsledkom úspešného uplatnenia vylučovacej žaloby je vylúčenie určitého majetku zo súpisu podstaty a tým aj strata správcovského oprávnenia nakladať s týmto majetkom a najmä možnosť speňažiť ho. Vylučovaciu žalobu, je však treba odlišovať od žaloby na určenie vlastníckeho práva. Rozhodnutie súdu o určení vlastníckeho práva,

resp. určenie neplatnosti záložnej zmluvy, nie je takou právnou skutočnosťou, ktorá by sama o sebe mala za následok vylúčenie veci zo súpisu majetku patriaceho do konkurznej podstaty. Je preto v záujme účastníkov konania, aby konanie o vylúčenie veci bolo prerokované bez zbytočných prietahov, a aby uviedli a predložili všetky dôkazy preukazujúce ich nároky.“

K námietke uvedenej v bode 1

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Pokiaľ ide o tú námietku sťažovateľov, v rámci ktorej tvrdili, že najvyšší súd vôbec nereagoval na ich argumenty obsiahnuté vo vyjadrení k dovolaniu, ktoré podal dovolateľ (žalovaný), ústavný súd uvádza, že táto sa javí ako irelevantná. Najvyšší súd preskúmaval rozhodnutie odvolacieho súdu v rozsahu, ktorý vymedzil žalovaný (§ 242 ods. 1 OSP), a nie sťažovatelia, pretože títo dovolanie proti rozhodnutiu krajského súdu nepodali, keďže vyznievalo v ich prospech. Sťažovateľom bola poskytnutá možnosť vyjadriť sa k dovolaniu. Vo vyjadrení nenamietali rozhodnutie krajského súdu, zaujali len stanovisko k argumentom žalovaného (dovolateľa). Preto, ak sa najvyšší súd vyjadril k zásadným argumentom žalovaného (dovolateľa), ktoré mali opačnú tendenciu ako argumenty krajského súdu, s ktorými na druhej strane sťažovatelia prejavovali spokojnosť, nemohla nastať situácia, ktorá by znamenala porušenie označených práv sťažovateľov (obdobne I. ÚS 431/2010).

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že predpokladom pre záver o porušení základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je

také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstránitel'né činnosťou všeobecného súdu pred začatím konania alebo v konaní vo veci samej, resp. ktoré nemožno napraviť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v Občianskom súdnom poriadku (obdobne I. ÚS 148/03, III. ÚS 355/05).

V súvislosti s porušením zásad spravodlivého konania sťažovatelia vyslovili názor, že rozhodnutie najvyššieho súdu je nezrozumitel'né a že z jeho obsahu im nie sú známe jeho východiská a právne závery.

Ústavný súd však neprisvedčil tomuto tvrdeniu sťažovateľov z dôvodu, že najvyšší súd celkom zreteľne objasnil význam vylučovacej žaloby a jej vplyv na vlastnícke právo sťažovateľov. Najvyšší súd vyzdvihol účinok úspešného uplatnenia vylučovacej žaloby, pretože podľa jeho názoru len takým spôsobom možno eliminovať oprávnenie žalovaného nakladať s majetkom, o vylúčenie ktorého zo súpisu ide. Dovolací súd vyslovil názor, že vylučovaciu žalobu je potrebné odlišovať od žaloby o určenie vlastníckeho práva, respektíve o určenie neplatnosti záložnej zmluvy, pretože ich úspešné uplatnenie nemá automaticky za následok vylúčenie veci zo súpisu majetku patriaceho do konkurznej podstaty. Najvyšší súd napokon vyslovil názor, že práve promptný prístup všeobecného súdu k prerokovaniu vylučovacej žaloby by mal byť v záujme účastníkov konania, a preto zamietnutie návrhu sťažovateľov na prerušenie tohto konania považoval za úplne adekvátne.

Z uvedených dôvodov ústavný súd považuje uznesenie najvyššieho súdu za odôvodnené, ústavne konformné, a tým aj zlučitel'né s obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

K námietke uvedenej v bode 2

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňatel'né, nescudzitel'né, nepremlčatel'né a nezrušitel'né.

Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Porušenie týchto práv sťažovateľa videli aj v tom, že najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nepredstavil ich argumenty, ktorými reagovali na dovolanie žalovaného obšírnejšie, ale že ich zhrnul len do pár riadkov.

Ústavný súd už v súvislosti s námietkami sťažovateľov o porušení ich základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uviedol, že argumenty sťažovateľov nesmerovali proti rozhodnutiu krajského súdu, ktorého dovolateľom vytýkané pochybenia najvyšší súd skúmal. Ich názory boli obsiahnuté vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného. Ústavný súd nepochybuje o tom, že najvyšší súd neprehliadol vyjadrenie sťažovateľov. V odôvodnení rozhodnutia ho predstavil vo veľmi stručnej podobe, čo však nemení nič na zistení, že jeho podstatu vystihol. Sťažovatelia predstavením argumentov vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného sledovali zrejmy cieľ, a teda zachovanie stavu, ktorý predstavoval prerušenie konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 16 Cbi 3/2009 až do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 8 C 14/2007. Z akého dôvodu mal najvyšší súd opačný názor vyplýva z odôvodnenia jeho rozhodnutia, o ktorom už ústavný súd vyslovil, že je potrebné ho považovať za ústavne konformné.

Sťažovatelia zároveň poukázali na porušenie svojej právnej istoty a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí, pričom v tejto súvislosti predložili uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo 13/2010 z 2. júna 2010, o ktorom tvrdili, že najvyšší súd ním rozhodol v obdobnej veci iných účastníkov konania rozdielnym spôsobom.

Ústavný súd zistil, že pokiaľ ide o otázku prerušenia konania, najvyšší súd v uznesení sp. zn. 1 Obdo 13/2010 z 2. júna 2010 vo veci o vylúčenie majetku zo súpisu oddelenej podstaty a o návrhu na prerušenie konania iných účastníkov konania (žalobcov odlišných od sťažovateľov, ale totožného žalovaného) dospel k záveru, že odôvodnenie prerušenia konania jeho vhodnosťou je v súlade s § 109 ods. 2 písm. c) OSP, a preto dovolanie žalovaného (dovolateľa) v tejto veci zamietol.

Naopak, najvyšší súd v uznesení sp. zn. 5 Obdo 7/2010 z 22. júla 2010 prejavil totožný názor ako okresný súd vo veci sp. zn. 16 Cbi 3/2009 z 8. júna 2009, keď návrh sťažovateľov na prerušenie konania zamietol.

V tejto súvislosti ústavný súd dáva do pozornosti fakultatívnu možnosť všeobecného súdu prerušiť konanie podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP. Je vždy na úvahe všeobecného súdu zvážiť a posúdiť vhodnosť prerušenia konania. Taká úvaha všeobecného súdu však musí byť zákonom limitovaná a odôvodnená. Podľa názoru ústavného súdu úvahy najvyššieho súdu obsiahnuté v namietanom uznesení takými nepochybne sú. Len preto, že najvyšší súd v súvislosti s rozhodnutím procesného charakteru (nie rozhodnutím vo veci samej) týkajúcim sa prerušenia konania nerozhodol v súlade s očakávaniami sťažovateľov, automaticky neznamená, že došlo k porušeniu ich práv garantujúcich rovnosť v konaní či k porušeniu princípu právnej istoty.

Ústavný súd súčasne konštatuje, že podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti a do jeho kompetencie nepatrí zjednocovanie právnych názorov všeobecných súdov.

Z tohto dôvodu ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

K námietke uvedenej v bode 3

V spojení s namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sťažovatelia namietali aj porušenie týchto práv:

Podľa čl. 16 ods. 1 ústavy nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená. Obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva.

Podľa čl. 21 ods. 1 ústavy obydlie je nedotknuteľné. Nie je dovolené doň vstúpiť bez súhlasu toho, kto v ňom býva.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

K namietanému porušeniu označených práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Obdo 7/2010 z 22. júla 2010 ústavný súd uvádza, že o ich prípadnom porušení by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného (najvyššieho) súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprávnych princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. v spojení s ich porušením (obdobne IV. ÚS 326/07, III. ÚS 113/09, IV. ÚS 352/09), čo sa v danom prípade podľa názoru ústavného súdu nestalo.

Ústavný súd teda nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením týchto práv sťažovateľov uznesením najvyššieho súdu, a preto sťažnosť už na predbežnom

prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov vrátane ich návrhu na rozhodnutie o dočasnom opatrení.

Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. februára 2011